

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

**Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Ion GUZUN**

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Lencăuțeanu Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 mai 2021, în cauza penală privind-l pe

LENCĂUȚEANU Mihail XXXXX,
*născut la XXXXX, viza de reședință în XXXXX,
domiciliat în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.11.2019 – 23.03.2020;

Instanța de apel: 12.02.2021 – 26.05.2021;

Instanța de recurs: 05.08.2021- 10.11.2021.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sîngerei, din 23 martie 2020, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală* Lencăuțeanu Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare;
- art. 27, 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 1 an închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Lencăuțeanu Mihail în beneficiul părții vătămate Creciu Dumitru suma de 8150 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Lencăuțeanu Mihail la data de 18.10.2019, între orele 08⁰⁰ - 10⁰⁰, aflându-se în XXXXX, intenționat, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, acționând în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, profitând de faptul că acțiunile sale criminale nu sunt observate de nimeni, prin deteriorarea geamului, a pătruns în domiciliul lui

Creciun Dumitru din aceeași localitate, de unde a sustras pe ascuns mijloace bănești în sumă de 8150 lei, cauzându-i astfel victimei o pagubă materială considerabilă.

Tot el, la 09.11.2019, aproximativ la orele 16:30, pe timp de zi, acționând în scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Spînu Galina, amplasată în XXXXX, iar apoi, prin deteriorarea geamului și în locuința acesteia, de unde pe ascuns a încercat să sustragă un televizor cu ecran plat de model „LG” în valoare de 20.000 lei, care îi aparținea lui Spînu Galina, însă nu și-a realizat acțiunea, pe motiv că, a fost conectat sistemul de semnalizare al pazei particulare „Bercut”, fapt în urma căruia, a părăsit domiciliul nominalizat, prin urmare, fapta nu și-a produs efectul din cauze independente de voința făptuitorului.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către inculpat și de Lencăuțeanu Nadejda, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătorei Chișinău.

3.1 Inculpatul a depus cerere de apel, prin care a solicitat aplicarea în privința sa a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate.

În motivarea apelului a invocat, că nu este de acord cu pedeapsa stabilită prin sentință. Menționează că a fost bătut de persoane necunoscute, mult timp s-a tratat, după aceasta a lucrat ca să întoarcă datoria și să întrețină familia, dar nu i-a achitat salariul până la moment. Soția este însărcinată, el fiind unicul întreținător al familiei, din aceste motive n-a avut posibilitate să întoarcă datoria părții vătămate.

3.2 Sentința a fost contestată cu mai multe apeluri de către Lencăuțeanu Nadejda, care este soția inculpatului, prin care a solicitat aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal. În motivarea apelului a invocat aceleași argumente invocate de inculpat în apelul său, solicita transferul inculpatului din Penitenciarul nr. 18 Brănești în Penitenciarul nr. 11 Bălți, ca să fie mai aproape de familie, sau eliberarea ultimului de sub arest, ca să aibă posibilitatea să lucreze.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 26 mai 2021, apelurile declarate de către Lencăuțeanu Nadejda, soția inculpatului au fost respinse ca inadmisibile. Apelul inculpatului a fost respins ca depus peste termen.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, apelurile declarate de Lencăuțeanu Nadejda sunt inadmisibile, dat fiind că ea nu este titular al dreptului de apel. Persoana semnatară a apelurilor nu face parte din categoria persoanelor care sunt indicate în art. 401 Cod de procedură epnală și care pot declara apel, totodată acesteia nu i-au fost prejudiciate drepturile sau interese legitime în cadrul cauzei penale date, din care considerente apelurile acesteia urmau a fi respinse ca inadmisibile.

Sentința a fost pronunțată la 23.03.2020, inculpatului fiindu-i înmănată copia sentinței, fapt confirmat prin recipisă (Vol. II, f.d. 143). La 19.05.2020 în adresa Penitenciarului nr. 11 Bălți a fost expediată dispoziția de executare a sentinței în privința condamnatului Lencăuțeanu Mihail, devenită definitivă la 09.04.2020.

Conform art. 403 Cod de procedură penală, *apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen, dacă instanța de apel constată, că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.*

Apelul condamnatului a parvenit în instanța de apel la 03.02.2021, adică a fost depus peste aproape 10 luni de la rămânerea definitivă a sentinței, ceea ce s-a confirmat prin sigiliul cancelariei Curții de Apel Bălți, cu numărul de intrare 1167 (Vol. II, f.d. 171).

Inculpatul nu a invocat nici un motiv de depunere peste termen a apelului, precum și nu a solicitat repunerea în termen a apelului declarat, explicând doar că nu a știut când urmează să depună apel.

Astfel, instanța de apel a reținut că inculpatul a fost prezent la ședința de judecată în care a fost pronunțată sentința, fiind asistat de un apărător, fiindu-i explicat modul și termenul de atac al sentinței, iar prin dovada de primire, contrasemnată de condamnat, s-a confirmat că i-a fost înmănată copia sentinței, în care este indicat că sentința este cu drept de atac la Curtea de Apel Bălți în termen de 15 zile.

Instanței de apel nu i-au fost prezentate probe ce ar confirma că întârzierea în depunerea apelului a fost determinată de motive întemeiate, că condamnatul a fost în imposibilitate de a depune apel.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi decizii prin care să-i fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

În motivare recurentul a indicat argumentele expuse în cererea sa de apel.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Din conținutul cererii de recurs rezultă, că recurentul critică hotărârea solicitând aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, însă nu face trimitere la prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este vădit nefondat, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținând hotărârea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. Mai mult ca atât, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărârii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărârii va curge începând cu ziua următoare pronunțării sentinței. Statuarea dată rezultă din analiza coroborată a art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premisă nu s-a confirmat.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce a determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărârea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „ ... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.* ” Cu alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să

aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Astfel, instanța de apel legal și întemeiat a respins apelul inculpatului ca depus peste termen.

Din atare considerente, instanța de recurs, reieșind din sensul art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac care poate fi folosită împotriva hotărârilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins ca declarat peste termen, dispune inadmisibilitatea recursului declarat de inculpatul Lencăuțeanu Mihail, considerându-l ca vădit neîntemeiat.

Prin urmare, având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din recursul înaintat de inculpat nu și-a găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul LENCĂUȚEANU Mihail XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 mai 2021, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 decembrie 2021.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN